

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI RATNO DOLNE

2. Czas powstania

XIV w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

RATNO DOLNE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **RADKÓW**

6. Współrzędne geograficzne

50°30'08"N16°26'50"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Ratin (1347 r.), Ratnow (1477 r.), Rathen (1739 r.), Nieder Rathen (1756 r.), Niederrathen (do 1945 r.), Ratno Dolne (po 1945 r.)

HISTORIA: Pierwsza wzmianka źródłowa o Ratnie, pochodzi z 1347 r., choć badacze przypuszczają, że osada powstać mogła już w XIII w. W II poł. XV w. wyraźny zaczął być podział na Ratno Dolne i Ratno Górne. W XVII w. we wsi istniały cztery osobne folwarki. W II poł. XVIII w. Ratno Dolne było dużą wsią, zamieszkaną głównie przez zamożnych kmieci. Wówczas ten wieś miała układ łańcuchowy, a jej centralnej części znajdował się zespół pałacowy z obszernym parkiem i ogrodem. W 1845 r. znajdowały się tu 122 domostwa, zamieszkane przez 444 mieszkańców. Działał także młyn. Występowała tu wówczas skromna zabudowa mieszkalno-gospodarcza, przekształcona zwłaszcza w II poł. XIX i na pocz. XX w. Do dziś czytelny jest pierwotny układ wsi.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

Kamil Pawłowski

1. Miejscowość	RATNO DOLNE	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	RADKÓW	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI RATNO DOLNE	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu ruralistycznego wynikające z intensywnego rozwoju infrastruktury turystycznej, zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu ruralistycznego, objętego ochroną konserwatorską, zwłaszcza dążenie do kontynuacji historycznego rozplanowania wsi;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie typowych cech zabudowy ziemi kłodzkiej, tj. bryły, formy, materiałów wykończeniowych (drewno, kamień, konstrukcja szkieletowa);
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalno-gospodarczej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- zachowanie historycznej zieleni wiejskiej oraz elementów małej architektury sakralnej;
- zachowanie bryły pałacu jako dominanty w krajobrazie architektonicznym wsi;
- ochrona zieleni parkowej otaczającej założenie pałacowe;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny.

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu
Rybka-Ceglecka, *Studium środowiska kulturowego gminy Radków, powiat kłodzki, woj. dolnośląskie*, Tom II, Wrocław 1999.

Kögler J., *Die Chroniken der Grafschaft Glatz*, Bd. 1, *Die Stadt- und Pfarrechroniken von Lewin, Mittelwalde, Wünschelburg, Neurode, Wilhelmsthal*, 1892.
Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 13, *Góry Stołowe*, Warszawa 1996.
Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 9, Brieg 1789.

Kartografia

F.C. Werde, *Kriegskarte ...*, z pot. XV/III.
Mapa Hrabstwa Kłodzkiego z lat 1747–1752.
Messtischblatt, 1: 25 000, 5464 Wünschelburg, 1937.

Opracowanie załącznika:

(data i podpis):

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

